

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek.

List velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr. za četr leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu. — Ustanovniki in deležniki tiskovnih društev dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodava knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi ne sprejemajo. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr., in vsakokrat za kolek 30 kr.

 Pri odpošiljanji poslednjega lista št. 3. se je pomota zgodila ter so nekteri gg. naročniki po dva lista dobili. Lepo jih toraj prosimo, enega poslati nazaj, ker listov silno potrebujemo.

Naznanja se tudi, da je odslej **opravištvu** v stolnem farovži (Dompfarrhof), kamor se adresirajo vsi listi, bodisi z naročnino ali ekspedicijo zadevajoči.

Prosimo tudi, da se vsakdo, kteremu list redno ne dohaja, najprej do dotične pošte, potem še le do opravištva obrne, in se že zdaj v začetku leta vse pomote odstranijo.

Opravištvu „slov. Gospodarja“.

Neposredne volitve v državni zbor.

Že več ko leta dni vsi avstrijski in tudi vnanji listi o tej stvari govoré. Ko bi se precenil papir, ki se je popisal, in koliko se je črnila za brezštevilne te spise porabilo, bi imel „Gospodar“ brez dvoma precej bogat fond, pri kterem bi mu bilo mogoče na dolga leta po znižani ceni izhajati in tako vpokojiti tiste gospodarje, kterim se je preveč dozdevalo eden gl. za vse leto, ali 50 kr. za pol leta dodati za list, ki se je zarad njih razširil, da je zdaj skoro še enkrat veči od poprej in toraj tudi za toliko dražji. Toda pustimo jih pri miru, ki te pridige ne čujejo in povrnimo se k neposrednim volitvam. Kakor znano, so neposredne volitve one, ko se, kakor na Magjarskem, vsi volilci celega volilnega okraja in ne kakor dozdej, le samo volilni možje zberó na volišču in volijo poslance v državni zbor. To pravico imeli so celó po sedanjih Schmerling-Beustovi ustavi edino le deželni zbori, kot pravi zastopniki dežel in narodov avstrijskih. Zdaj se hoče tudi to prevreči, s tem pa pretrgati vsa zveza med državnim in deželnimi zbori. Vladeželjnim

ustavakom, nemškim liberalcem, pa ne gre stvar tako gladko od rok, kakor so si domišljevali.

Tjedem za tjeonom so v svet trobili, da pride volilna preuredba brž 15. jan., ko se drž. zbor sopet snide, na dnevni red. Zgodilo se ni, in zdaj se celó že čuje, da se utegne stvar na drugo zasedanje državnega zbora odložiti. Naj si že bo kakor koli, nas mora v tem trenutku ena reč tolažiti, da so namreč — razen peterih koristolovnih dalmatinskih poslancev in dveh goriških — vsi drugi federalisti s Poljaci vred složni v tem, da se direktnim volitvam upirajo. Ta upor se ne more zadušiti; stranka nemških liberalcev ga zamore le začasno potlačiti, ako se namreč drzne sklenoti postavo, kterej nasprotuje velika večina avstrijskih narodov. Da bi pa manjšina nemških ustavakov dolgo mogla strahovati in mučiti večino narodov, ni misliti, kakor tudi upamo, da vladar avstrijskih narodov take postave potrdil ne bode.

Kako nevarna in celó krivična da bi ta preuredba bila, se ne da ob kratkem popisati. Poglejmo le: kdo da je načrt izdelal in kaj da se hoče doseči. — Načrt direktnim volitvam so izdelali edino le nemško-liberalni ustavaki. Da so ga tako izdelali, kakor le njim samim sodi, se ume samo ob sebi, kajti nihčér sam sebi jame nalašč ne koplje. Prvi mojster je dr. Herbst, Dunajčan, ki je v Pragi za profesorja bil in v deželni zbor prišel, mož, kteri bi v žlici vode vse Čebe potopil, ko bi mogel. Za Štajarsko so od vlade v posvet bili poklicani sami nemški ustavaki: dež. glavar žl. Kaiserfeld, Rechbauer, Carneri, Fleckh in — Neckermann. To si naj naši slovenski poslanci dobro zapomnijo, kajti to jasno kaže, da nemških ustavakov nikakor ne pridobimo s tem, ako se v deželnem zboru zarad njih slovenske politike ogiblujemo, narodnih tirjatev ne oglašamo — Za Kranjsko so delali,

kakor poroča „Presse“, Dežman, Kaltenegger in Zupan — ustavaška trojica! Volilna preuredba iz takih rok ne pomenja druga kot potlačene avstrijskih Slovanov. To je tudi namen, ki vodi ustavake. Vladi služoč „Neue fr. Presse“ je nam že zračunila, da po dir. volitvah nikol več ne dobimo dveh tretjin večine v drž. zboru, ki ste potrebne, da se ustava prenaredi. Številkami je dokazala, da bi imeli ustavaki pod ministerstvom svoje stranke 219 glasov, nasprotniki le 114 glasov. In če bi tudi federalistično ministerstvo bilo na kormilu, imeli bi mi k večemu 178 glasov, tedaj ne dve tretjini.

Kaj hočemo še več? Če se nam naravnoč poveda, da moramo v manjšini biti, kateri smo do številu glav v ogromni večini, ni za nas ustave več, nego le očitno in privilegirano nasilstvo, ki mora Avstrijo v propad strmoglaviti. Česki „Nar. Listy“ so dosedaj razglašene številke poslancev po narodnosti razvrstili in s tem očitno pokazali, kam da merijo ustavakov nameni. Na 3,200.000 Čehov bi spadalo 33 poslancev več, na 1,800.000 Nemcev pa 57; na Moravskem 1,439.000 Čehov z 9, — 514.000 Nemcev pa z 25 poslanci; v Šleziji na 248.000 Slovanov 1, na 258.000 Nemcev pa 9; na Kranjskem za 423.000 Slovencev 4, za 29.000 Nemcev pa tudi 4 poslanci več; na Štajarskem za 413.000 Slovencev 3, za 717.000 Nemcev pa kar 19 poslancev več! —

Od ene strani je tedaj namen tej preuredbi Slované za vselej k zidu pritisniti, od druge strani pa — kmetijski živelj. Na Štajarskem n. pr. se je dalo velikemu posestvu, mestom in trgovinskima zbornicama skupej 10 poslancev (namesto prejšnjih 5), za kmetijske občine se pa niso mogli odločiti, ali bi jim dali toliko kakor drugim skupinam, namreč 10 poslancev, ali pa samo 8? Če slovenskim kmet. občinam dajo 2 zastopnika več, ni to v nobeni razmeri, ker dobijo mesta in trgi pri nas tudi 2 več! — Na Kranjskem pa, kjer ravno kmetijski živelj premaguje, se mu je le 1 poslanec več privolil (4 namesto 3 dosedanjih)! Enako je tudi po drugod.

To vse prav jasno kaže, kam da merijo ustavaki. Gospodstvo, vladarsko oblast nad vsemi deželami si hočejo zagotoviti za vselej; deželnim zborom hočejo vzeti vso politiško pravico. Državni zbor bi naj bil v politiških, denarstvenih, narodnih, naučnih in cerkvenih zadevah edini gospod, Slovani in katoličani bi pa plesali, kakor nam on igra. Če je pa dozdej že vseh homatij izvirak v tem, ker hoče le ena stranka vladati, namreč nemško-liberalna, koliko homatij še le bo, če si hoče ta stranka po neposrednih volitvah oblast zagotoviti! Varuj Bog Avstrijo te nesreče!

Obravnave štajarskega dež. zbora.

XV. Seja 2. dec. 1872. Poslancu žl. Adamoviču se dovoli odpust še za ostali čas zborovanja, ker mu bolehnost ni ponehala. — Seidl je stavil do vlade vprašanje: Ali je upanje, da bo de Pesnica z državno pripomočjo uravnana, in kedaj da se bo uravnavanje pričelo? — Cersarski namestnih je pozneje na to odgovoril, da se bo uravnavanje godilo po tehniškem načrtu, kterega pusti vlada po izvedencih napraviti, da pa bo od dotičnih srenj odvisno, na koliko se bo načrt izpeljal. Zagotovil je tudi krepke pripomoči od strani vlade.

Mestni občini v Gradcu se je dovolilo, da sme 3 milijone v najem vzeti za srenjske potrebe proti temu, da se obresti iz srenjskih dohodkov tako dolgo plačujejo, dokler se kapital ne izplača (amortizira). — Posojilo zagotavlja dunajska banka „Union“, kterej se plačuje vsako leto 165.000 gld. t. j. $5\frac{1}{2}\%$ od vsega zneska, tako da je v 30 letih kapital izplačan. Nasproti pa plačuje banka srenji tudi $5\frac{1}{2}\%$ za vse one zneske, ktere srenja ne vzdigne. — Izdalo se bo pa 150.000 delnic, vsaka po 20 gld. vrednosti, kar znaša 3 milijone.

Mariborski mestni srenji se je dovolilo, da sme od l. 1873—1878 — od vsakega goldinarja hišne najemščine 2 kr. v srenjsko kaso pobirati. Srenjski proračun (109.360 gld.) kaže namreč kljubu temu, da je 15% priklade na indirektno, in 35% na direktne davke, primanjkljeja 6757 gld. Znesek vse najemščine je 340.000 gld. Od vsakega gold. 2 kr. daje torej 6800 gld. — Deželni odbor je predlagal, da naj bodo, kakor je to bilo za l. 1871 in 1872 določeno, te priklade oproščeni vsi oni, ki 80 goldinarjev ali manj najemščine plačujejo; finančni odbor je pa nasvetoval in dež. zbor je temu pritrtil, da to odpade in so le oni oproščeni, ki si to izprosijo ali pa spadajo med uboge, kterim mesto miloščine daje. Tako ne bodo več mogli, kakor je posl. Reuter dokazoval, hišni posestniki svoja lastna stanovanja za 80 ali še manj gld. zarajtovati, da se prikladi izvijajo. —

Menj srečni bili so Mariborčani s svojo prošnjo, da se jim dovoli 1 milijon za srenjske potrebe na posojilo vzeti. Proti temu je govoril tudi Carneri, dasi je, kakor pravi, „na pol Mariborčan“, in to najbolj zato, ker v prošnji do dež. odbora ni rečeno, kako da se hoče dolg poplačati, da se mestjanom preveč doklad ne naloži. Poslanec Remschmidt iz Grada je Mariborčanom debelo pod nos dajal, rekoč: „Kakor ni kemikar Liebig stopnje ljudske omike po tem cenil, kolikor da je šol, marveč po tem, kolikor da se žajfe porabi, tako se tudi dan denešnji ne sodi več veljava in važnost mest po številu prebivalcev, ne po njih opravih, marveč le po milijonih, ki se na posolijo vzamejo. — Dunajčanje so si izposodili 65 milijonov, Pražani 6 milijonov, Gračani 3, Solnogračani $1\frac{1}{2}$ milijona, Celovčani in

Inomoščani po 1 milijon; jasno mi je toraj, da Maribor, ki se tudi razcvetati in povzdigniti hoče, ob veljavo priti in za drugimi mesti zaostati noče; zato iščejo dovoljenja za posojilo 1 milijona“.

Stvar se je po dolgem in živahnem besedovanju vrnila odboru v natančnije pozvedovanje, katero je imelo ta vspeh, da se je mariborski srenji dovolilo 800.000 gl. na posojilo vzeti. In tako dobimo denarja, ž njim se pa marsikaj koristnega doognati da.

Cerkvene zadeve.

Svarjenje pred branjem malopridnih časnikov.

(Posnetek iz vkupnega pastirskega lista švicarskih škofov do njih vernikov.)

K. Sv. apostol Joanez pravi: „Kdor odstopi in v nauku Kristusovem ne ostane, nema Boga. Če kdo k vam pride, in tega nauka seboj ne prinese, ga nikar ne sprejmite v svojo hišo, in ga tudi ne pozdravite. Kdor ga pozdravi, se udeleži njegovih hudobnih del.“ Če sv. apostol občenje z ljudmi prepoveduje, ki nauka Kristusovega nemajo, velja to gotovo tudi listom in časnikom, kateri nauka Kristusovega ne samo ne spoznavajo, ampak ga z vso strastjo napadajo. Zastran njih torej še bolj svarjenje velja: „Nikar jih n'e sprejmite v svojo hišo!“ Dá, preljudi gospodarji, učitelji in predstojniki, nikar jih ne sprejmite v svojo hišo!

Če je kužna bolezen blizo, koliko si prizadevate, da sebe in svoje domače okuženja ovarjete. Če je ob času vojne sovražnik blizo, kako skrbno mu vse pote zagrajate, vse prihode zapirate. Ali pa ni dušna kuga še nevarniša in sovražnik sv. vere še strašnejši? Nikar jih tedaj ne sprejmite v svojo hišo! — Ali kaj vidimo? Ljudje se naročujejo na časnike, cerkvi sovražne, jim dajo den na den dohajati v svojo hišo, jim odkažejo še častno mesto, polagajé jih sred mize, da jih domač in tujec lahko vidi. In kaj stoji pisano v teh časnikih? Denes se mešniki in minih obrekujejo, jutre se starodavne laži, dasi že stokrat ovržene, zoper sv. cerkev kot gola resnica pogrevajo, pojuternjem se najsvetejše skrivnosti naše vere zaničujejo in nesramno zasmehujejo. — Smé li kerščansk gospodar list trpeti, ki njegovo hišo pohujša? S sv. Joanezom odgovarjamo: „Nikar ga ne sprejmite v svojo hišo!“ Ako bi človek, ki Boga taji in nesramno govori, v vašo hišo stopil, bil ga li pustili med svojo družino? In takega mutastega zapeljiveca (hudobni časnik namreč) pa spuščate v svojo hišo, po kateri den na den dušno kugo seje? Pohujšanje ostane pohujšanje, in kdor ga je zadolžil, bo za-nj tudi odgovor dajal.

Pa sv. apostol Joanez ne reče kar: „Ne sprejmite ga v svojo hišo“, ampak še tudi pristav-

lja: „In ga tudi ne pozdravite. Kdor ga pozdravi, se vdeleži njegovih hudobnih del.“ Kdor se torej na malopriden časnik naroči, se vdeleži njegovih hudobnih del. Podpira ga namreč s svojo naročnino, plačuje štibro sovražniku sv. cerkve, da jo toliko ležej napada, in se posredno tudi sam zoper njo vojskuje, v tem ko za poštene časnike nema beliča, ki zavolj take skoposti glad trpé in lakote umirajo. — Ali besede apostolove: „Kdor ga pozdravi, se udeleži njegovih del,“ pomenijo še več. Tujcu, ki bi den na den v hišo dohajal, da bi tvojo mater krel, bi gotovo vrata pokazal. Časniku pa, ki den na den vašo sv. mater, kat. cerkvo preklinja in psuje, pa odpirate vrata, in nastavljate usesa, in ga vrh tega še s svojim denarjem za njegovo nesramnost drago plačujete. O slepota! Ali se to ne pravi, tujih, hudobnih del se vdeleževati? — Pa vdeležba hudega sega še dalje. Kdo zamore zmeriti škodo, ki jo slab časnik med tvojo družino in vsemi, ki tvojo hišo obiskujejo, napravi! Kakoršen je namreč tvoj časnik, takošen boš v kratkem tudi ti, ki ga bereš. Tvoj časnik je brez vere in poštenja, — brez vere in poštenja boš v kratkem tudi ti in tvoja hiša, kakor nam tisoč žalostnih zgledov pričuje.

Porečeš: Meni časnik ne škoduje; jaz itak vem, kakó imam soditi o takih rečeh. Le vedeti želim, kaj naši sovražniki govorijo? — Prederznež! To vedeti je le možem treba, katerih dolžnost je, sv. cerkev in vero braniti. Je li pa tudi tvoja učenost zadostna, da bodeš ločil laž od resnice? Je li Eva prav storila, ki je že vedla Božje povelje, pa je še vendar zvedeti hotla kačino mnenje? Kar je bil kačini glas za Evo, je branje zapeljivega časnika za tebe. Kajti tudi tebe je učil Kristus moliti; „Ne vpeljay nas v skušnjavo!“ Ti pa še drago naročnino plačuješ, da skušnjava vsak den v tvojo hišo pride, in ti bi v skušnjavi ne poginil?

Ni prostora, še več posneti iz izvrstnega lista. — Skončavši rečejo škofje; „Kdor se na pošten list naroči, dvojno milošnjo da; on podpira prvič list, kateri obrodi veliko dobrega v soseski, in malo žrtvo bo obilno blagoslovil večni Bog. Tudi svoja naznanila pošiljajte le poštenim listom in pridobivajte naročnikov med sosedi. Kdor pa za vse to nema srca in razuma, ta ne pozna sedanjega časa in njegovih nevarnosti.“

Gospodarske stvari.

O petiotiziranju.

(Piše Rih. Dolenc.)

Primerimo rajasnjeni način petiotiziranja, katerega smo edino pravega imenovali, z onim v „Slov. Narodu“ (šte. 106 in 107 lan. 1.) priporočenim. —

Koj prve vrste v „Narodu“ popisane „prakse“ se z našim načinom ne ujemajo, ker učí pisavec

v „Narodu“, da se petiotizira z „izprešanimi tropinami“; mi pa, da se ne smejo tropine pred petiotiziranjem nič iztisniti ali izprešati. — Res da vsak vinorejec vé, da se tropine, ako se delj časa pri miru ležati pusté, segrejejo, to je, sladkor, kolikor ga je še v njih, prične kipeti, in konečno se nastali alkohol dalje v kis ali jesih spremeni, **ako** je dotika s zrakom in nja gorkota nastanju kisa zadostna. Brez zadostne dotike s zrakom ostane alkohol dolgo dolgo časa nespremenjen, to se pa čisto lahko s tem doseže, da se tropine v posode ali pa jame dobro natlačijo, ter s slamo, trtnim perjem itd. in zemljo ali še bolje z ilovico zakrijejo. Meseca in meseca ostanejo tako shranjene tropine nespremenjene, to je: brez vsega eika (Essigstich), že celó pri nizki gorkoti. Ako bi se pa imelo pri petiotiziranju samo na to gledati, da se tropine ne skišejo, bogme! nobeden bi ne imel uzroka, pri nalivanju vode kaj posebno se podvizati, že celó tam ne, kjer se s čisto surovimi tropinami opravlja, kakor po Štajarskem, Avstrijskem itd., kjer vino po nemški šegi napravljajo, to je, mošt brez tropin za-se povreti puščajo. Za kraje, kjer vino bolj po italijanskem načinu napravljajo, to je, kjer mošt in tropine skupaj kipeti puščajo, to se ve da ne veljá, o tem pa poznejše kaj več. Kdor hoče popolnoma pravilno petiotizirati — in v dosego izvrstnega vina za prodajo bi nobeden drugače ravnati ne smel — ta mora več znati in storiti, kakor da se „nalivanje vode na tropine odlašati ne sme, ampak se mora to takoj po prešnji storiti, češ, da se sicer tropine segrejejo in skišejo, in so potem le za jezih“. („Narod“. Z dolivanjem ali petiotiziranjem „po prešanju“ zabraniš edino le, da se ti tropine ne skišejo; takošno petiotizirano vino pa v dobroti in dcsledno se ve da tudi v ceni močno ali celó znižaš, lahko še ob vsi trgovsko vrednost spraviš. V čem da to pokvarjenje obstoji, bilo je že rečeno v 43. številki lanskega in ob kratkem v 3. številki letošnjega „Gospodarja“, kjer je brati: „Robkanje*) se mora hitro vršiti, če ne, se prične na razmaščenih jagodah razlita strojnina s zračnim kislicem vezati, in tropine zadobé potem rujavo barvo, poznejše vino pa zopern, neprijeten duh in okus po tropinah, ravno tako kakor iz iztisnjenih tropin in vode napravljeni „vinček“, „vin piccolo“, ali nemški „Hansel“. Ta duh se ne da več iz vina spraviti, zato se mora zeló paziti, da v vino ne pride, kar se doseže, ako se gleda na to, da ostanejo tropine vedno mokre“.

Ako pa tropine že med robkanjem lahko ono rujavo barvo zadobé, ktera pomenja zoperno poznejše vino, kaj bode pa še le s tropinami, koje se do petkrat izprešajo, do suhega izprešajo?! — Gotovo bodo zrujavele popolnoma tako, da bodo bolj čreslu nego tropinam podobne. Da bi se s tropinami, koje so rujave postale, petioti-

*) O tem pisatelj v „Slov. Narodu“ nič ne pové. Pis.

zirati ne moglo, ni rečeno, saj se še s takimi petiotizira, koje so z moštom vred 6—8 dni vrele, in katere so se pozneje tudi otisnile; ali to petiotiziranje je vse kaj druga nego pravilno, in v kratkem pridemo tudi do tega, ter bodedo o tem kaj več zvedli. Toda v krajih, kjer vino pravilno po nemškem načinu napravljajo — pustivši da mošt sam na sebi povre — to ne gre, ker se po tem ravnanju zatrosi v petiotizirano vino ptuj, neprijeten okus in duh, kar je bilo že omenjeno. Po tem napačnem načinu pridobljeno vino se tudi nigdar tako dobro prodalo ne bode, kakor bi se lahko, ako ptujega okusa in duha v sebi ne bi imelo. (Dalje.)

Telička ali bikec?

Sam sem že pred mnogimi leti v gospodarjskih časnikih čital, pa tudi pisal: Ako hoče gospodar teličko ali bikeca, si lahko pomaga. Ko pa prví slišim svojega starega, blizo 70letnega vinarja leta 1856 trditi: telička bo! se nasmejem toliki njegovi gotovosti; vzroka pa mi povedati dolgo ni hotel. Enkrat pa, ko sva sama, mi na mojo zopetno pitanje: zakaj se tako gotovo nadja od svoje krave teličke? plašljivo reče: „Če se od krave telička želi, naj se s polnim vimenom k biku žene; če se pa bikec želi, se mora krava poprej podojiti, pomolzti, pa bo“. — Na to radoveden pričakujem izteletenja njegove krave, ktera je zares teličko storila.

Do 1869. leta se nisem mogel prepričati omenjene resnice; takrat si pa za svoje posestvo troje velikih brejih krav nakupim, ktere za poredoma bikece storijo. Jaz pa hočem teličke, ktere bi se doma v krave izredile, naše krme, postrežbe in kraja privadile. Torej zaukažem pojavne krave s polnim vimenom k biku gnati. Eno kravo je dekla zavoljo moje prazne vere, kakor je mislila, ali pa tudi iz kljubovanja, poprej pomolzla, in je zares sopet bikeca storila; drugi dve kravi pa ste s polnim vimenom k biku gnane bile, in storile teličke.

Po takem to ni prazna vera, marveč resnična pripomoč. Razjasnim si pa jaz to prikazen s tem le: Krava s polnim vimenom ima vse žile bolj polne in napete, ki jo tiščijo, tedaj tudi ne more imeti tako živega nagona za sparjenje, kakor ga menda ima s praznim vimenom, in se torej naravno slabeja stvar — telička — spočne; inace pa bikec. Kdor kaj boljšega vé, pa naj pové.

Fr. Jančar. *)

*) Pri tej priliki spričujemo, da od g. Jančarja, razen gospodarjskih spisov, nikdar dopisa za „Gospodarja“ prejeli nismo, da je toraj grda ovadba, ako dopisnik „od Drave“ v „Sl. Narodu“ št. 150 lan. leta sum vzbuja, da je dopis „od Negove“ v 50. listu lanskega „Gospodarja“ od č. g. Jančarja samega poslan bil. Dopisnik „od Drave“ menda ni pogledal, kdo da je v dopisu „od Negove“ podpisan, ali pa misli, da mi bralec za nos vodimo.

Vredn.

Dopisi.

Od sv. Križa pri Ljutomeru 15. jan. (Še enkrat okrajne razmere.) Dopisu od „Male nedelje“ v števil. 2. „Gospod.“ zastran okr. cest pritrjujem tudi jaz, ker se ne da tajiti, da se malonedeljski srenji krivica godi. Okrajne doklade za cestne stroške so se lansko leto sopet povišale, torej je tudi povišana krivica vsem onim občinam, ktere le malo ali nobenega haska od okr. cest nemajo, vrh tega pa še za svoje občin. ceste same skrbeti morajo.

Da bi se temu v okom došlo, vložile so razun dveh vse druge občine peticijo pri okr. zastopu, v kterej so zahtevale, da bi same navažale ceste, kakor prejšnja leta. Ali glas prosečih občin bil je po glasovanju okr. zastopa zadušen. Ako človek sedanje deželne in okrajne razmere preišljuje, mu res lasje po koncu vstajajo, ko vidi, da ravno oni, ki se „omikanemu“ svetu prištevajo, nič boljšega ne vedo, kakor da vsako malenkost na deželni in okrajni davek nakladajo, in so še hudi nad one, ki svarujejo pred takim lahkomiselnim gospodarstvom. Vsaj vendar ne živi kmet za to, da ga še domačini žulijo in si pomagati ne more.

Tudi lanski dopis iz Ljutomera, češ, da so okrajne in občinske ceste v dobrem stanju, resnici hudo v obraz bije. Najle dopisnik po okraju gledat gre, pa bo povsod, pri okrajnih in občinskih cestah v nemarnost vidil. Nektere občine po pol leta in še več ničesa ne storijo pri cestah, tako da v najlepšem letnem času brez nevarnosti po teh cestah ne voziš. Poglej okrajno cesto od Vučevesi do sv. Križa, tam najdeš kupec pri kupcu, da mora voznik dobro meriti — po dne seveda — ako noče z drugim od nasprotne strani drvečim vozom v zatišje priti, ker je cesta ozka in kupev polna.

Ni me volja zbadati in narodu nevolje odkrivati in druge pikati; toda priprosta moja pamet vpraša, zakaj komisar okr. cest ne ukaže kamenja razgrestbi, in zakaj ne bi vesnice tudi tega storile, ko se vendar za enega težaka nikomu krivica ne zgodi? — Namesto da se za povišano plačo cestinarji postavljajo in srenjam grozi z globo 5—20 gld., ako svojo dolžnost zanemarijo, naj rajši okr. zastop za vestno kontrolo skrbi in tudi občinam pomaga, da bodo zamogle svoje ceste v dobrem stanju ohraniti. Če pa okr. zastop tega ne more storiti, naj pa rajši očitno to prizna, in spričano je tudi tukaj, da — okrajnih zastopov treba ni. Davke lahko tudi okr. glavarstvo naklada, bo pa tudi moralo svoje dolžnosti izvrševati. —

Moja poslednja beseda je: če so večje ali okrajne in menjše srenje zares samoupravne, najpodpira v lepi slogi druga drugo, in najsi nepotrebnih davkov ne nakladajo, kajti je kmet dan denešnji podoben volu, kterege eden spredej za

vojko vodi, dva ga pa od strani z bodali naprej tiščita — v prepad.

Spodnja Polskava, 20. jan. 1873. Dovoli mi, dragi „Gospodar“, da ti pišem iz kraja, kjer si le malo poznan in le v pičem številu semkaj zahajaš. Oznani tedaj svetu, da na spodnji Polskavi, ki jo vidiš na jezičnem zemljevidu že kot mešo vit kraj (Slovenci in Nemci) zaznamovano, živé trdi Slovenci, ki so že od nekdanj tukaj stanovali. So pa tudi, ki nemščino in vse, kar je nemškega, bolj čislajo, kot svoj materni jezik slovenski. Takih imamo mi veliko in tudi njim kakor mnogo drugim pristuje ime „nemškutarjev“. Ti zaslepljeni ljudje nočejo od „slovenske špraha“ nič slišati in se onemu, ki jim kako pametno besedo pové, porugljivo posmehujejo mislé, da so oni bolj modri*). Zares trmast in neveden je vsak, kdor ne sprevidi, da si po nemškutariji le svoj grob kopljemo sami. Po nemškutarjskih šolah je ljudstvo strašno v omiki zaostalo, tako, da zdaj ne zna prav ne lepega maternega jezika, še menj pa nemškega, ki se je šolski mladini v glavo vtepal, bob v steno metal. — Daj takim revam list ali kakošno koli knjigo v roke, ničesar ne ume, ker se slovenščine ni učil, nemščine pa ne naučil. Tako ostane sirota na dubu vse žive dni ter služi za metlo bistriškimi in mariborskimi nemškutarjem, kteri s slovenskimi odpadniki in izdajalci tepejo in tlačijo narod slovenski! Naši nemškutarji le sebi največo sramoto nakopavajo, ker so za metlo narodnim sovražnikom ter jim v svoji zaslepljenosti pomagajo, da nosi štajarski Slovenec spone sužnjosti in ne pride do narodne svobode.

Da je pri nas toliko nemškutarjev, je mnogo vzrokov. Vsakdo mi bo pritrnil, da šola prihodnjega človeka dela, in kar se je v šoli naučil, mu zmiraj ostane. Dobre šole so dandanašnji kaj vredne, take namreč, kjer se nemškutarija in nemški liberalizem ne paseta. Kaj so se pa naši kmetje prej naučili, ko so v šolo hodili, to lahko vsak zvé in vidi, če na Polskavo pride. Druga se niso nič naučili, kot par nemških besed iz glave, ktere zdaj v vinskem duhu čenčajo, jih pa ne razumejo in še svojega imena nemški prav zapisati ne znajo. To je vse, česar so se naučili. Da pa dan denešnji v naši šoli veliko bolje ni, in se v njej ravno tako in toliko podučuje, kot pred 20 leti, to priča njeni učitelj D. Njemu so šolske stvari — deveta briga; bolj se seveda zanima za občinske pisarije, ki jih v dveh občinah oskrbljuje, kot za to, da se otroci v šoli na narodni in verski podlagi modro vzredijo. Otrok, ki že hodi tri leta v šolo, se ni toliko naučil, da bi pravilno brati znal, še menj pa slovkovati ali pisati. —

*) G. dopisnik! recite zagriženim polskavskim nemškutarjem, kedar se ž njimi o teh zadevah razgovarjate, tako-le: Dragi možje, v hrenu so tudi črvi, kterim se hren boljši kot najslajši sladkor prilega, ker ravno boljšega od hrena ne poznajo. Vredn.

To je faktum, ki se ne dá tajiti. Da je tedaj z našo šolo jako slaba, in da bi tudi podučitelja potrebovali, to bi že g. inšpektor v Mariboru zdavno moral znati in kaj storiti, da se napakam v okom pride.

Za denes bodi to dovolj; prihodnjič več kaj iz našega kraja.

Od sv. Jurja na Šavnici. Kat. polit. društvo je 6. t. m. svoj prvi občni zbor prav veselo obhajalo. Pričel ga je ob 1/2 četrilih č. g. M. od sv. Petra z jedernatim govorom „o početku papeževe dežele“. Razvil je potrebo in pravico Njihove posvetne oblasti, pokazal razne besne napade od zakletih sovražnikov skoz vse veke, posebno pa v sedanjem času, ko si prizadeva roparski laški kralj sedaj z zvijačo zdaj s silo, sv. Očeta pripraviti, da mu popolnoma odstopijo posvetno vladarstvo v cerkveni deželi. Ker mu pa neustrašeni vladar sv. cerkve odvrčajo: „Non possumus“ — ne morem —, Jih pusti kraljevska vlada dan na dan in na vsaki način po novinah grditi, sklepa postave proti vsem kloštrom ter željno pričakuje zadnje ure papeževe misleč, da bode potem slobodno pogoltnila vse kat. cerkvi pripadajoče dežele.

Mirno in tiho je bilo v dvorani, dokler je č. govornik razkaževal žalosten sedanji stan sv. Očeta; ko pa svoj govor s „slava“ klicem sv. Očetu konča, je zadonel enoglasen in navdšen trikratni odzdrav sv. Očetu. — Načelnik društva prebere pismo kardinalu Antoneliju poslano, v katerem se napad na sv. vero, satansko tlačenje sv. cerkve in njenega poglavarja kot peklensko delo obsoja in studi; temu nasproti pa se gorečnost do sv. vere, goreča ljubezen in zvesta pokoršina do sv. kat. cerkve, otročja udanost in gorko sočutje do sv. Očeta od strani kat. društva izreka, s ponižno prošnjo za sv. blagoslov. Ginjenega sreča so društveniki to sprejeli.

Načelnik opomni potem ude imenitnih dolžnosti gledé sv. vere, kat. cerkve, sv. Očeta, svitlega cesarja in drage domovine.

Posebno veselje in veliko smeha je napravil govor č. g. G. iz Radgone, ki je bičal nemčurje, sitno žival na zemlji slovenski, koja lazi po naših trgih in mestih opazujoča kakor opica tuje šege, tuje ljudstva. Kar je tujega, posebno pa nemščino, ktere prav malo umejo, hočejo potem kot kulturo v domovini širiti in zvonec nositi v svojo lastno sramota, kajti se nevednežem vsak pameten človek smeji. Navdušeno je končal g. govornik: Slovenci! Čas je, da iz nevarnega spanja vstanemo in se poprimemo dela, da se zavemo kot faktor (ali činik) v Avstriji in tirjamo svoje pravice za kat. cerkev, šolo in drago nam domovino, in se povsod obnašamo kot pobožni, nevstrašljivi, značajni in národni možje na zemlji matere Slave!

Č. g. U. je udom naznanil stroške društva in priporočal tudi v tem ozirju skrbeti natanko, da delovanje ne trpi.

Ker je bil g. K. iz Ljutomera zaradi bolezni zadržan, stopi še enkrat načelnik na oder in razloži, kako pravi kristjani po vesoljnem svetu sedaj kažejo svojo ljubezen do sv. Očeta, darovaje Njim male darilca. Zatorej predlaga, da se tudi od sv. Jurja, kjer še pobožni katoličani bivajo, kako darilce sv. Očetu pošlje in to bodi tretjina društvenih doneskov. Radostno se tudi to sklene klicanjem: Bog nam še v tem letu ohrani živega in zdravega sv. Očeta in dočakati daj zmage nad ljutimi sovražniki!

S tem je bil prvi občni zbor sklenjen, katerega se je vdeležilo mnogo narodnjakov; pozneje bila je veselica s petjem, in prav židane volje se se je vrnil vsak na svoj dom.

Za poduk in kratek čas.

Napoleon III., franc. cesar.

Umrli cesar spada med ono vrsto ljudi, kterih življenje se po pravici viharno imenuje. Bil je tretji sin Ljudevita Bonaparte, kralja holandskega, in Hortenzije Beaucharnais, rojen 20. apr. 1808. Ko so Francozi l. 1815 pri Waterloo tepeni bili, je bil tudi mladi Karol Ljudevit z drugimi Napoleonci iz Francoske prognan. Svoje mlade leta je preživel na Nemškem in Švicarskem, l. 1836 je pa, oblečen kakor Napoleon I. nena doma v Strassburgu, na francoski zemlji, se prikazal in od 4 vojaškega polka tamošnje posadke kot „Napoleon II.“ pozdravljen bil. Ker pa ostali vojaki niso ž njim potegnoli, je bil ujet, v Pariz pripeljan in potem prognan v Ameriko. Pa že drugo leto je bil zopet v Evropi, ter je skušal na Francoskem vojaštvo za se pridobiti, pa mu je zopet spodletelo. Ujeli so ga v drugoč in obsodili kot zarotnika na vse žive dni v trdnjavo Ham.

Čez 6 let pobegne preoblečen kot zidar na Angleško; ko pa l. 1848 prekucija navstane, pride v Pariz in je bil v narodno skupščino izvoljen. Ne dolgo potem ga izvolijo za prvosednika ljudovlade, in od tega časa je neprestano delal na to, da zasede prestol, iz kterega so bili Napoleoni pahnjeni. Kako zvit da je bil, se je kmalu pokazalo. Po postavi se ni mogel več voliti za prvosednika ljudovlade; narodna skupščina pa ni hotela te postave preurediti. Napoleon torej naplete prekucijo in v noči od 1. na 2. dec. 1851 zmaga Napoleonova vojaška stranka in narodna skupščina se razžene. Blizo eno leto potem, m. novembra 1852, ko je vse bilo že natihoma pripravljeno zanj, dá Francozom na glasovanje, kakošno vlado da hočejo. Od 8 milijonov glasov bilo jih je več kot 7 milijonov za to, da se zopet vpelje cesarstvo, in Napoleon postane 2. dec. 1852 francoski cesar, kterega zaporedoma vsi evropski vladarji, najpozneje pokojni ruski cesar Nikola, kot cesarja pripoznajo.

Leta 1853 se oženi z Evženijo Guzmanovo, špansko grofinjo, ktera mu l. 1856 sina porodi, ki mu je tudi Napoleon ime. — Umrl je Napoleon III. v prognanstvu na Angleškem 9. jan. t. l.

Če pregledamo njegovo 20letno vladanje, moramo reči, da je bil skoz in skoz sebičnež, kteri ni drugega namena pred očmi imel, kakor da sebi in svojemu zrodu francoski prestol zagotovi. Pri tem pa je neizmerno veliko hudega ne le Franciji, nego tudi drugim državam nakopal. Pred vsem je skušal častilakomnim Francozom misel vcepiti, da je on prvi vladar na zemlji. Sreča ga je res dolgo časa pestovala, da je slovel kot prvak med vladarji, ter so vsi z velikim strahom na ušesa vlekli, kaj da bode Napoleon ob novem letu pri sprejemanji voščil od strani zastopnikov vnenjih vlad govoril. —

Kakor vsi častilakomni sebičniki, bil je tudi Napoleon silno prekanjen človek, ki je vsak čas hitro zvohal, kar bi njemu na korist bilo, in tega se je nepremakljivo držal ne strašec se nijednoga sredstva, naj je bilo še tako vegasto (zasukano). Pokoriti je hotel pred vsem one države, ki so Napoleona I. bile zmagale. Zato je v zvezi z Angleži in Italijani za Turka se potegnil in 1854 boj z Rusijo počel in srečno zmagal. Kratkovidna avstrijska politika bila je kriva, da smo zgubili tačas — držé s Francozi — prijateljstvo Rusije, služili pa Napoleonu, ki nam je kmalu potem l. 1859 sovražno pest pokazal, ko je Italijanom pomagal, nas pa potolkel. Ker smo imeli lep del gorenje Italije, je hujskal zviti Napoleon Italijane na Avstrijo s tem, da je podpiral misel, zediniti vso Italijo pod kraljem piemontskim. To zvijačo je imenoval „narodno zedinjenje“, in tako je mož, ki je malo let poprej uboge turške Slovane in kristjane sopen pod turško pèto vrigel, postal rešenik narodnosti, kteremu so slavo peli vsi zagovorniki stiskanih narodnosti, ne vedoč, da Napoleon v Italiji ne išče druga kot — sam sebe, oslavljenje Avstrije, ktera je za Rusijo na vrsto prišla, da jo pokori.

Zato je tudi mirno gledal in se veselil na tihoma, ko nas je nesrečna nemška politika l. 1866 v boj s Prusi spravila in zmlatila. Tačas smo zgubili tudi — po zmagi na morju in kopnem! — poslednji ostanek italijanskih pokrajin, ktere si je dal potuhnjeni Napoleon pokloniti, da je ošabnim Prusom na znanje dal, ka neče dalje mirno gledati, kako da se Avstrija razdeva.

Najgrši ste pa dve v nebo vpijoči krivici, ktere je storil ta sebičnik. Ko je namreč zapazil, da so Francozi njegovega samosilja siti, jih je hotel zmotiti z ekspedicijo v Meksiko, kder je grozna prekucija divjala. Francozi so se nekoliko s puntarji topli, ti so se pa začasno umaknoli in zbirali, dokler ne pride čas, tujce iz dežele zapoditi. To je vedel Napoleon, hotel je pa nekoga drugega ameriskim pestém nastaviti. In ta je bil naš ukanjeni nadvojvoda Maksimilijan,

biser naše vladarske rodovine, ki je moral Napoleonove sleparije s svojo glavo plačati.

Še večja je pa ona krivica, ktero je storil glavarju kat. cerkve. Napoleonu kakor vsem liberalnim vladarjem kat. cerkev več ne velja kot — prav dobra, notranja, policijska naprava. Če se je doma škofom hlinil, storil je to iz sebičnosti, da namreč tudi od duhovske strani podpore ima. V tem je pa z lisico Cavourjem v Plombier-u spletke delal proti Rimu ter potrdil najzlobniše načelo ločenja cerkve od države. In ko so sv. oča Pij IX. spregledali te pogubne naklepe, so jih očitno zavrgli, to pa je ošabnega Napoleona še bolj podžigalo, ter je pustil l. 1860 Italijanom vzeti večji del papeževih dežel. Da bi se pa kat. Francozom ne zameril, je postavil prekanjenec stražo v Rim, ktera naj sv. Očeta in kar še imajo brani.

Leta 1870 se loti dolgo že namenjene vojske z Nemci in ob tem času pokliče rimsko krdelo nazaj, prepusti papeža, kteri so potuhnjenca čast skazali ter njegovemu sinu za kuma bili, roparskim četam kralja „poštenovica“ Aneksandra, kteri si vzame Rim in oropanemu glavarju kat. cerkve samo njih dvor milostljivo pusti.

In Napoleon? Isti den. 2. septbr. 1870, ko je poslednji franc. vojak Rim zapustil, je bil Napoleon pri Sedanu sredi armade, ki je štela 80.000 mož, zmagan in ujet! Tako mu je veliko preje krona z glave padla kakor izdanemu papežu. — Znamenito je tudi to, da je ravno narodna politika, ktero je Nap. v Evropi proglasil in v Italiji v svojo korist rabil, njemu od strani Nemcev propad pripravila.

Božja pota so pravična in čudežna!

Politični ogled.

Avstrija. V prvi seji drž. zbora 15. t. m. ni bilo ne Slovencev ne Tirolcev. Predarlski škof Amberg, o kterem se ni prav vedlo, ali ne pojde v drž. zbor, se je poslanstva odpovedal. — Obravnave v tej seji so bile precej dolgočasne, ker se ustavakom želja ni izpolnila, da bila preuredba volitve na dnevni red se postavila. — Kedaj, in ali se sploh to zgodi, še zdaj ni znano. Stvar mora velikih napotkov imeti, ker je bil te dni ministerski posvet pri cesarju. „N. fr. Presse“ najde vsak dan drngih uzrokov, zakaj da še niso direktne volitve na dnevnem redu. Zato ne, pravi, ker se oglašajo pri vladi neprenehoma nove želje mnogih poslancev, vlada pa hoče, kolikor le mogoče, vsem zadovoljiti. — Po tej vladini prijenljivosti so zdaj že prišli do 335 državnih poslancev, katerih je dozdej le 203 bilo! Vsak pa ima 10 gld. na den! — Iz druge strani se pa upor proti dir. volitvam če dalje bolj širi. Voditelji česke državnopravne stranke so razglasili krasno peticijo do cesarja, v kterej prosijo, da naj

svetli cesar odvrnejo stvar, ki je pogubonosna za Avstrijo. „Direktne volitve“ — pravi peticija — „nasprotujejo deželnim pravicam, enakopravnost avstrijskih narodov, ter bi po njih državnopravne zadeve prišle v roke zbora, ki ne bi v nobeni zvezi bil več s pravnimi zastopniki posamesnih dežel in kraljestev. Tako bi se čisto zrušilo pravno stanje kraljestev in dežel.“ Potem omenja peticija oktob. diplome od l. 1860., v kateri so svitli cesar za se in vse naslednike slovesno potrdili pravice vsem deželam in kraljestvom. — Slednjič prosi narod česki? „naj blagovoli Nja veličanstvo izvoliti za ministre možev, kateri uživajo zaupanje ne le enega naroda ali celó le ene stranke, marveč takih, ki so navdani avstrijskega duhá in pripravljene, z vsemi avstrijskimi narodi se pogoditi.“

Ta peticija se povsod, tudi po Moravskem, ne le od Čehov, marveč tudi od Nemcev, ki še imajo srea za Avstrijo, podpisuje. — Enaka prošnja se je odposlala iz naše štaj. domovine, namreč od 49 konservativnih nemških društev in 204 nemških srenj. Tudi iz Galicije, dasi vlada to zavira kakor le zamore, prihaja prošnja za prošnjo zoper dir. volitve na Dunaj. Poljski poslanci na Dunaju so še stanovitni ter hočejo iz stopiti iz drž. zbora, če dene vlada vililno pre naredho na dnevni red. — Le Slovenci smo tiho, kakor bi nam dir. volitve do živega ne se gale. Voditeljev nemamo, vsaj na Štajarskem ne, in preleni smo, to je naša nesreča.

Državnemu zboru je vlada izročila postavo, po kateri se ima od 1. jul. t. l. davek od inseratov v novinah odpraviti. To je hvalevredno!

Razne stvari.

(Ljutomerska kmetijska šola.) Razen tega, da se po nedeljah predpoldne že odraščeni ljudem razlaga nauk o kmetijstvu, uči kmetijstvo marljivi g. učitelj Bl. Pernišek tudi v 3. in 4. razredu narodne šole in hoče v isti namen ob nedeljah popoldne hoditi tudi po vaseh. Za hitreje pospeševanje poduka v kmetijstvu hoče g. učitelj osnovati po vaseh kmetijska društva, katerih pravila se bodo v našem listu razglasila, da bralci sami stvar presodijo in svoje mnenje razodenejo, preden se pravila gospôski v potrjenje izročé.

(Bčelarsko društvo) in zraven tudi šola za umno bčelorejo se snuje v Mariboru, kder je svet tako silno ugoden za bčelarstvo.

(Ljutomerska čitalnica) bode imela v nedeljo 2. februarja ob 3. popoldne svoj letni občni zbor. Na dnevnem redu je: 1. Nagovor predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. posamezni nasveti in predlogi; 5. volitev novega odbora. Zvečer ob 7. uri je potem društ-

vena obletnica in Vodnikova beseda, ktere program je: 1. Slavnostni govor; 2. „Telegram“, vesela igra v enem djanji; 3. Moški zbor „Slovan“; 4. ples. Vstopnina k besedi 30 kr., k občnemu zboru se lepo vabijo vsi družabniki, k besedi tudi drugi. Odbor.

Listnica vredništva. G. Jerše-tu v Gornjemgradu in drugim: Tega, kar je „poslano“, v natis dati ne moremo, ker pobijate stvari, ki niso v dopisu od „Savine“ od 30. grudna, vrh tega pa zbadate nekako „konservativno“ stranko, da bi Vam obširno odgovoriti morali. Dopis se mora mirno čitati in v svoji celoti, v svojem jedru soditi. To pa je vse kaj druga, so principi-pielna vprašanja, ne pa, kar Vi v njem vidite. G. dopisnik ni grajal ne okr. šol. sveta, niti ne prejšnega ljubenskoga učitelja, marveč le dvojno stvar konstatiral: prvič, da vodi odpravljenje šolnine v smislu manjšine dež. zbora, h kateri so spadali tudi slovenski poslanci, k enakomerni šolski obkladu, ta pa mora krivico delati tam, kjer so, kakor vgoratem svetu, šole prav slabo obiskane, kakor tudi šole izdaja nemški dež. oblasti; drugič je branil starišem, t. j. krajnim šol. svetom pravico, pri oddiranju učiteljev odločilno besedo vmes govoriti, ker gre za njih otroke. Tako mislijo še premnogi drugi ljudje po svetu in tudi sl. okr. gornjegrajski šol. svet se utegne kmalu prepričati, da je v dandenešnjih šolskih homatijah mnogo „humbuga“. — Ker se „rokopisi ne vračajo“, ne moremo tudi Vašej poslednji želji ustreči. — J. Z. v Spit. Taisto reč je že priporočil Vaš rojak iz Zreč štev. 2. „Gospod.“ Sicer so pa taka priporočjenja, kakor kaže skušnja, brez vsega vspeha. Vaš dopis smo toraj odložili; če pošljete kaj za kratek čas, nam bo dobro došlo.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru		V Ptuju		V Celju		V Varaž- dinu	
	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan	6	10	5	35	6	70	5	25
Rži	3	70	3	70	4	20	3	50
Ječmena	—	—	3	40	3	60	2	85
Ovsa	1	90	2	—	2	10	1	80
Turšice (koruze) vagan	3	90	3	40	3	80	3	28
Ajde	3	15	2	95	3	70	3	70
Prosa	—	—	3	20	3	20	2	80
Krompirja	1	50	1	40	1	50	1	60
Sena cent.	1	40	1	85	1	30	1	30
Slame (v šopkih)	1	40	1	50	—	50	1	40
„ za steljo	—	80	1	—	—	60	—	—
Govedine funt	—	26	—	28	—	26	—	22
Teletine	—	32	—	30	—	28	—	24
Svinjetine	—	30	—	30	—	28	—	30
Slanine	—	33	—	34	—	38	—	36

Najnovější kurzi na Dunaju.

	fl	kr.
Zedinjeni drž. dolg (100 gl.) 4 gld. 20 kr. %	67	5
Upne (kreditne) srečke po 100 gl. prvotne vrednosti, brez obresti, pa s 4kratnim srečkanjem	184	—
Ažijo srebra	106	75
„ zlatá	5	13

Loterijne številke:

V Trstu 18. januarja 1873: 89 23 28 60 85

Prihodnje srečkanje: 1. februarja.

 Denešnjemu listu je pridjana priloga.